

Téli rege

Augusztusi idill – Körséta a nyári
vendéglőkben és uszodákban –
Korcsolyát kérnek

„Sírt az ég egyik szemével ...” amint a költő mondja. Nem, mind a két szemével sírt: sötét fellegek koszorúzták az eget, hideg szél fújdogált, az emberek fáztak, elkeresték a naftalinból őszi ruhájukat, felöltőjüket, s esténként, anélkül, hogy be merték volna vallani maguknak, a kandallóra gondoltak.

•

Augusztus derekán egy szeszélyes, borongó, fanyar nyár után beköszönött az ősz. Októberi hideg van. Ez az az időjárás, melyre októberben ezt mondjuk: „olyan enyhe, mint egy zord, hűvös augusztus.” Az ember – még a legprózaibb is – folyton hasonlatokkal él, a dolgokat, melyek körötte vannak, az érzéseket és gondolatokat, melyek benne lakoznak, mindig máshoz méri, mert önmagukban nem értheti meg, a természete általában az, hogy a jelenből a múltba és a jövőbe kalandozik. Ő az idő vándora.

•

Milyen a város, mely nyaralni, sütkérezni, lubickolni akarna, egy ilyen elkámpicsorodott nyári napon? Körsétát tettünk a városban és a vidékén.

Eleven gúnyként hat ránk a fagyaltosok táblája, mely hat-nyolc fagyaltot is felsorol, s a különböző fölírások a boltok kirakatában: „jégbe hűtött málnaszörp, citromfröccs, üdítő italok.”

A fekete szemüveget is eltesszük pihenni. Inkább rózsaszínűt biggyesz-tünk arcunkra. De az ég még azon keresztül is szürke.

A kávéházak nyári tornácait mossa az eső. Bemenekültek a vendégek, s villanyfénynél olvasnak a déli órákban. Forró teát isznak, rummal, csáját és grogot.

A nyári vendéglők gyászolnak. Az, aki véletlenül odavetődik, részvétét fejezi ki a tulajdonosnak, s csodálkozik, hogy az étlap ezúttal nem gyászkeletben jelent meg.

•

Mi hír az uszodákról?

Ezek a legszomorúbbak. Ott, ahol sort kellett állni sűrű oszlopokban egy kabinért, egy szekrénykéért, és harsogó lármá zendült a diáktorkokból a verőfényes égbolt felé, csönd gubbaszt, mintha a víz befagyott volna. Őszi kabátban ásítózik a pénztáros. Nincs dolga. A kabinosok több regényt olvasnak el egy nap. Irodalmi műveltségüket növelik.

Mindössze egy hősi öregúr jelentkezik, az uszoda mindennapos vendége, aki a „változott viszonyok ellenére” sem vált hűtlenné elveihez. Hús kabinos szolgálja ki egyszerre. Amikor beugrik a vízbe, megéljenzik.

Eső hulldogál a vízbe. Ő az, aki „vizet hord a Dunába”, merőben fölöslegesen.

Azok a leányok és asszonyok, akik a nyár elején esküt tettek, hogy külföldön nyaraló barátnőik pukkasztására itt a pesti uszodákban csokoládébarnára sülnék, s olyan feketék lesznek, mint Josephine Baker, kétségbeesetten pillantgatnak a komor felhőkre. Nincs napozás. Az elszántabbak és céltudatosabbak, akik egy pillanatot sem akarnak elmulasztani, kvarclámpa elé ülnek, hogy a mesterséges fény tegye meg arcukon az utolsó ecsetvonásokat, melyeket a természetes fény nem hajlandó megtenni.

•

Jártunk egy balatoni fürdőhelyen is. A Balaton, mely egy hét óta úgy hanykolódott ágyában, mint a lázas beteg, még mindig nem csillapodott el, sötétzöld vize barátságtalanul borzogatja sörényét, baljós habok fodrozódnak, s a vitorlások, a csónakok legfőlebb a part mentén kacérkodnak a veszedelemmel.

A kis gyermekek fáznak. Benn a szobában kuksolnak, lesik az idő jobbrafordultát. Anyjuk pasziánszozik, azt veti ki a kártyával, mikor süt ki végre a nap, és mikor tér vissza ez a korán elinalt nyár. Az apák a gyógyszerházban kártyáznak.

Humoristák is akadnak, akik hazasürgönyöznek:
– Küldjétek a korcsolyánkat ...

1930. augusztus 15., péntek, 4. p.

Külföldi panoráma

Angolok, franciák, belgák, hollandok,
németek, osztrákok – Egy vagon Szent
Imre érem

Budapest most nemzetközi színpalotokkal élénkül.

Nem szoktuk meg az idegeneket. Oly ritka vendégek nálunk, hogy látukra a kíváncsiak még mindig hátrafordulnak.

De most tekintélyes számban vannak Budapesten.

Este a Duna-korzón lépten-nyomon hallani angolul, franciául, németül és hollandul is. Minekelőtte azonban megütné fülünket a szó, már felismerjük őket. Először azt, hogy külföldiek.

Min ismerzik meg ez? Nehéz ezt értelmileg elemezni. Ösztönösen érezzük meg. Majdnem úgy öltözködnek, mint mi, szokásaik is körülbelül ugyanazok, mint a miéink, térképet se tartanak kezükben, s otthonosan járnak-kelnek, mégis egész megjelenésük, magatartásuk kiáltva hirdeti, hogy nem idevalók, amiből a viszonylagosság alapján azt következtetjük, hogy mennyire azonosak-egyek lehetünk az ő szemükben mi, akik ezt a megsokszórtaság folytán nem is vesszük észre.

Itt egy agg angol pap, hosszú, sovány, borzas, ősz hajjal, finom vonalú orral, mintha Dickens regényeiből lépett volna ki, s mellette egy másik angol, aki polgári viseletében is shakespeare-i figura, s szinte kívánczik rá a vért, meg a könyökig érő lovagkesztyű. Amott németek, csoportosan, úgy, amint képes újságjaik ábrázolják őket. Itt az osztrákok, akik közül könnyűszerrel